

# Steeds minder ontvangers 'aanrechtsubsidie'

Reinder Lok

In 2007 kregen bijna 600 duizend personen de algemene heffingskorting volledig uitbetaald. Sinds 2001 is dit aantal met 240 duizend personen afgenomen. Het aantal met een gedeeltelijke uitbetaling steeg licht van 520 duizend tot ruim 540 duizend.

Negen op de tien ontvangers van een gehele of gedeeltelijke uitbetaling waren vrouwen. De helft bestond uit 50-plussers. Van de vrouwen van 60 tot 65 jaar kreeg 42 procent de algemene heffingskorting uitbetaald.

Met ingang van 2009 wordt de uitbetaling van de algemene heffingskorting in 15 jaar afgebouwd. Uitgezonderd zijn personen geboren voor 1972 en ouders van kleine kinderen. In 2007 viel ruim 93 procent van de ontvangers onder een of beide uitzonderingen. Nog geen 80 duizend ontvangers zouden volgens de nieuwe regeling dus gekort kunnen worden.

## 1. Inleiding

In dit artikel staat de uitbetaling van de algemene heffingskorting centraal. De algemene heffingskorting is een korting op de te betalen belasting. Iedereen die inkomstenbelasting betaalt, heeft recht op de algemene heffingskorting. In 2007 bedroeg de algemene heffingskorting voor personen onder de 65 jaar 2 043 euro, voor 65-plussers was dit 957 euro.

De algemene heffingskorting is bij de belastingherziening van 2001 ingevoerd als opvolger van de belastingvrije som. De algemene heffingskorting is in principe persoonsgebonden. Personen zonder eigen inkomen of met slechts een klein inkomen kunnen hier echter niet of niet volledig van profiteren, omdat ze geen of niet voldoende inkomstenbelasting betalen. Wanneer ze een partner hebben die wel voldoende belasting betaalt, kunnen zij echter de gemiste korting uitbetaald krijgen.

De uitbetaling van de algemene heffingskorting is politiek omstreden. De stimulans om te gaan werken in een substantiële (deeltijd)baan zou hierdoor voor de niet of weinig verdienende partner te laag zijn. Hij of zij ontvangt immers ook zonder baan of met een zeer beperkt aantal wekelijkse werkuren al de algemene heffingskorting. Vanwege dit effect en omdat het meestal om vrouwen gaat die de heffingskorting uitbetaald krijgen, wordt deze ook wel de 'aanrechtsubsidie' genoemd. Vanaf 2009 wordt de uitbetaling langzaam afgebouwd.

## 2. Meer dan één miljoen uitbetalingen

In 2007 ontvingen ruim 1,1 miljoen mensen de algemene heffingskorting. Bij 600 duizend werd deze volledig uitbetaald, terwijl 540 duizend een deel betaald kreeg.

Bijna 11,6 miljoen personen kregen de heffingskorting niet uitbetaald, maar konden deze als belastingkorting geheel of gedeeltelijk verzilveren. Dit betekent dat 8,9 procent van alle personen die profiteren van de algemene heffingskorting, dit doet via uitbetaling.

Negen op de tien ontvangers zijn vrouwen. Bijna 560 duizend vrouwen kregen de volledige algemene heffingskorting uitbetaald. Daarnaast ontvingen bijna 470 duizend vrouwen een deel van de korting als uitkering.

In 2007 werd er in totaal 1,78 miljard euro aan algemene heffingskorting uitgekeerd.

## 3. Voornamelijk oudere vrouwen

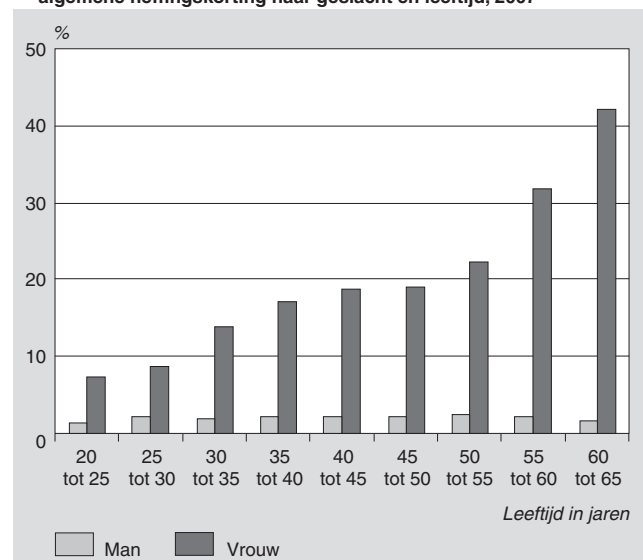
Het percentage van de personen dat de algemene heffingskorting geheel of gedeeltelijk krijgt uitbetaald, is sterk afhankelijk van de leeftijd. Het varieert van 4,3 procent bij de 20 tot 25-jarigen tot 21,8 procent van de 60 tot 65-jarigen. Vanaf 65 jaar ontvangt vrijwel iedereen een AOW-uitkering en betaalt daarmee voldoende belasting om de korting te verzilveren. Al met al is de helft van de ontvangers 50 jaar of ouder.

In alle leeftijdscategorieën wordt de korting voornamelijk aan vrouwen uitbetaald. Het aandeel varieert van 7,4 procent bij jonge vrouwen van 20 tot 25 jaar tot 42 procent bij de 60 tot 65-jarigen.

## 4. Grotere gezinnen profiteren het vaakst

Van de paren bij wie de minst verdienende partner nog geen 65 jaar is, ontvangt 31,5 procent een gehele of

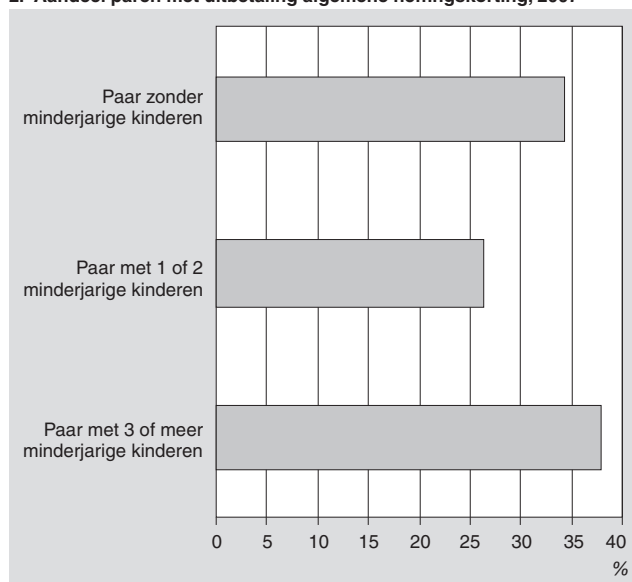
1. Aandeel van de bevolking van 20 tot 65 jaar met uitbetaling algemene heffingskorting naar geslacht en leeftijd, 2007\*



gedeeltelijke uitbetaling van de algemene heffingskorting. Als er geen minderjarige kinderen zijn, ligt het percentage op 34,3 procent; bij de gezinnen met minderjarige kinderen is dat 28,4 procent.

Het zijn vooral de grotere gezinnen met drie of meer minderjarige kinderen die het vaakst profijt hebben. Tweeoudergezinnen met een of twee minderjarige kinderen krijgen de korting in 26,4 procent van de gevallen uitgekeerd. Bij grotere gezinnen is dat 38 procent.

## 2. Aandeel paren met uitbetaling algemene heffingskorting, 2007\*



## 5. Ontwikkeling

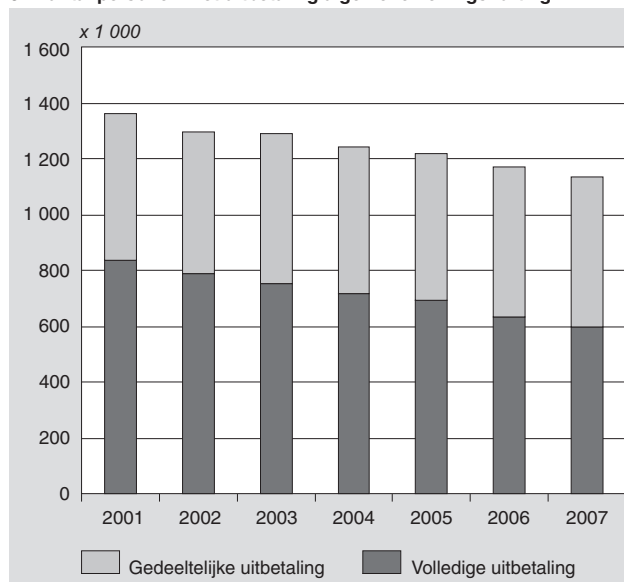
Het aantal personen dat de algemene heffingskorting krijgt uitbetaald, daalt gestaag. Bij de invoering ervan in 2001 ontvingen bijna 840 duizend personen een volledige uitbetaling. Dit aantal is daarna gedaald tot onder de 600 duizend in 2007. Het aantal personen met een gedeeltelijke uitbetaling is in die tijd licht gestegen van 520 duizend tot ruim 540 duizend.

## 6. Afbouw van de uitbetaling van de algemene heffingskorting

Met ingang van 2009 wordt de uitbetaling van de algemene heffingskorting in 15 jaar afgebouwd. Dit betekent dat vanaf 2009 het recht op de uitbetaling van de korting ieder jaar met 6 2/3 procent wordt verlaagd. Vanaf 2023 bestaat er dan geen recht meer op uitbetaling. Deze afbouw geldt echter niet voor personen die vóór 1972 zijn geboren of voor ouders van een thuiswonend kind tot zes jaar oud.

In 2007 viel ruim 93 procent van de mensen die (een deel van) de algemene heffingskorting kregen uitbetaald onder deze uitzonderingen. Het ging om 1,06 miljoen personen. Van hen waren er 936 duizend geboren vóór 1972, terwijl

## 3. Aantal personen met uitbetaling algemene heffingskorting



226 duizend een of meerdere jonge kinderen had. Ruim 100 duizend personen vielen onder beide uitzonderingen.

Nog geen 80 duizend personen zouden volgens de regels die vanaf 2009 gelden dus gekort worden op de uitbetaling. Deze zijn samen goed voor ruim 100 miljoen aan uitbetaalde kortingen. In het eerste jaar van afbouw zou daarop dus 6,7 miljoen bezuinigd kunnen worden.

## Technische toelichting

### Bronnen

De resultaten zijn gebaseerd op gegevens uit het Inkomenspanelonderzoek (IPO) over de jaren 2001 tot en met 2007. Het IPO is een panel(steekproef)onderzoek dat een beeld geeft van de samenstelling en verdeling van het inkomen van personen en huishoudens in Nederland.

De inkomensgegevens zijn voornamelijk afkomstig van de belasting- en toeslagenadministratie van de Belastingdienst. Deze zijn aangevuld met gegevens over studiefinanciering en tegemoetkoming in de schoolkosten. Kinderbijslag wordt toegerekend op basis van de samenstelling van het huishouden.

### Huishouden

Een (particulier) huishouden bestaat uit één of meer personen die alleen of samen in een woonruimte gehuisvest zijn en gezamenlijk in de dagelijkse levensbehoeften voorzien.

### Steekproef en populatie

Het IPO bestaat uit een aselecte steekproef van personen. De informatie over het inkomen is verzameld voor iedereen

die deel uitmaakt van het huishouden van deze steekproefpersonen. De totale steekproef omvat rond 260 duizend personen in ruim 90 duizend huishoudens.

De gegevens hebben betrekking op de bevolking die op 31 december 2007 in Nederland woonachtig is. In dit artikel zijn personen in tehuizen of inrichtingen buiten beschouwing gelaten.

#### *Nauwkeurigheid en betrouwbaarheid*

Zoals bij alle steekproefonderzoeken zijn de uitkomsten van het IPO een schatting van de werkelijke, maar onbe-

kende waarden. De afwijkingen worden voor een deel veroorzaakt, doordat informatie over enkele bestanddelen van het inkomen ontbreekt. Het inkomen van de betreffende groep huishoudens wordt daardoor onder- of overschat. Afwijkingen ten opzichte van de werkelijke waarde zijn ook het gevolg van steekproeffouten. Deze ontstaan, doordat de steekproef door toevallige fluctuaties niet geheel representatief is voor de populatie. De mogelijke afwijking van het waargenomen inkomen ten opzichte van de werkelijke waarde is groter naarmate de spreiding in het inkomen groter is en het aantal waarnemingen kleiner is. In dit artikel zijn voor groepen die uit minder dan 10 duizend personen bestaan, geen gegevens opgenomen.